

1946
NOBEL
EDEBIYAT
ODULU

ÇARKLAR ARASINDA

HERMANN HESSE

Çeviri: KÂMURAN ŞİPAL

11. BASKI

♥ can
modern

HERMANN HESSE

ÇARKLAR
ARASINDA

Can Modern

Çarklar Arasında, Hermann Hesse
Almanca aslından çeviren: Kâmuran Şipal

Unterm Rad

© 1906, Hermann Hesse

© 2002, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları Suhrkamp Verlag, Frankfurt am Main
ve Onk Ajans Ltd. Şti. aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı
izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2002

11. basım: Haziran 2019, İstanbul

Bu kitabın 11. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Emrah Serdan

Editör: Yeşim Tükel

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

İç baskı ve cilt: Türkmenler Matbaacılık Reklam San. ve Tic. Ltd. Şti.
Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. No: 16-18

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 43087

ISBN 978-975-07-3291-1

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750732911

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

HERMANN HESSE

ÇARKLAR
ARASINDA

ROMAN

1946 NOBEL EDEBİYAT ÖDÜLÜ

Almanca aslından çeviren

Kâmuran Şipal

♥can

Hermann Hesse'nin Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Masallar, 1994

Doğu Yolculuğu, 2002

Kaplıcada Bir Konuk, 2002

Siddhartha, 2002

Demian, 2003

Peter Camenzind, 2003

Gençlik Güzel Şey, 2012

HERMANN HESSE, 1877'de Almanya'nın Baden-Württemberg eyaleti, Calw kasabasında doğdu. İlk şiirini yirmi beş yaşında yazdı. Bunu *Peter Camenzind*, *Çarklar Arasında*, *Gertrud*, *Rosshalde*, *Demian* ve diğer romanları izledi. Jung'un öğrencisi Lang ile dostluğu Hesse'nin ruhbilime ve Jung'a duyduğu ilgiyi körükleyerek şiirsel iç dünyasını zenginleştirdi. İnsancılığı, barışseverliği ve insan yaşamını irdeleyen felsefesi *Bozkırkurdu*, *Narziss* ve *Goldmund* ile *Siddhartha* adlı romanlarında özellikle belirgindir. *Boncuk Oyunu* adlı romanından sonra 1946'da Nobel Edebiyat Ödülü de alan Hesse'nin Doğu edebiyatı ve mistisizmine düşkünlüğü, bireysel bunalımların çözümünü Doğu felsefesinde arayışı, 1960'lı yıllarda canlanan Budizm ve Zen Budizm akımlarının da yardımıyla onun, özellikle Amerikan hippie gençliği arasında en çok okunan yazarlar arasına girmesini sağladı. Hermann Hesse, 1962 yılında öldü.

KÂMURAN ŞİPAL, 1926'da Adana'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. *Çağdaş Alman Hikâyesi / 1945'ten Sonra* başlıklı bir incelemesi; *Beyhan*, *Elbiseler Çarşısı*, *Büyük Yolculuk*, *Buhûrumeryem*, *Köpek İstasyonu* adlı öykü kitapları yayımlandı. *Elbiseler Çarşısı*'yla 1965 Sait Faik Öykü Ödülü'nü, *Sırrımsın Sırdaşımsın* adlı romanıyla 2011'de Orhan Kemal Roman Armağanı aldı. Rainer Maria Rilke, Franz Kafka, Robert Musil, Heinrich Böll, Thomas Mann, Günter Grass, Ingeborg Bachmann, Sigmund Freud, Hans Bender gibi önemli yazarların eserlerini dilimize kazandırdı.

Birinci bölüm

Aracılık işiyle uğraşmanın yanı sıra bir firmanın temsilciliğini de yapan Herr Joseph Giebenrath'ın kendisini, hemşerilerinden farklı kılan üstün bir meziyeti ya da özelliği yoktu. O da diğerleri gibi irikıyım, sağlıklı bir adamdı. Ticaret işinde hayli becerikli, ayrıca para canlısıydı; ufak bir bahçenin içinde küçük bir eve, mezarlıkta bir aile mezarlığına sahipti; batıl inançlarından biraz arınmış, zamanla inandırıcılığını biraz yitirmiş bir dindarlığı da vardı. Tanrı'ya ve devlet büyüklerine gereken saygıyı göstermekte kusur etmez, sarsılmaz yasalarına körü körüne boyun eğdi. Ara sıra bir tek atar ama hiç sarhoş olduğu görülmezdi. Zaman zaman biraz kirli işler de çevirir ama yasal sınırların ötesine asla geçmezdi. Yoksullara açlıktan nefesi kokanlar, zenginlere ise ne oldum delileri diyerek veriştirirdi hep. Kasabadaki bir derneğin üyesiydi; cumaları "Adler" lokalinde bowling oynamaya gider, buradaki pasta ve çörek, yahni ve soslisli çorba günlerini de kaçırmazdı. İşbaşında ucuz purolar içer, pazarları ise yemek üzerine iyi cins purolar tütürürdü.

İç dünyası, dar kafalı bir kimseninkinden farklı sayılmazdı Joseph Giebenrath'ın. Üzeri çoktan tozla örtölüp nasırlaşmış kalbinde geleneksel, katı bir aile oğluyula övünüp böbürlenmelerden ve bazen aklına esip yoksullara

verdiği sadakalardan pek fazla şeye yer yoktu. Zekâ düzeyi, doğuştan sınırlı bir açıkgozlülük sayesinde hesap işine biraz yatkın olmaktan öteye geçmezdi. Okuduğu tek şey gazeteydi; üyesi olduğu dernekçe her yıl sergilenen amatör tiyatro gösterisini izlemek, arada bir kasabaya uğrayan bir sirkın kapısından içeri adımını atmak, sanat zevki ve gereksinimini gidermeye yetiyordu.

Herr Joseph Giebenrath komşularından rastgele biriyle adını ve evini değiştirirse, durumda fark eden bir şey olmazdı. Ruhunun derinliklerinde saklı duygular, üstün kişilerle üstün güçlere karşı hep tetikte bekleyen bir güvensizlik, olağandışı, özgür, ince ve manevi olan her şeye karşı kıskançlıktan kaynaklanan içgüdüsel düşmanlık bakımından da yine kasabadaki öbür aile reislerine benziyordu.

Joseph Giebenrath hakkında söyleyeceklerimiz bu kadar. Onun yaşamını ve farkında olmadan yaşadığı bu dramı kaleme alabilmek için insanın doğrusu güçlü bir mizah ustası olması gerekiyor. Ama Joseph Giebenrath'ın bir oğlu vardı ki, biz de işte asıl onun bu oğlundan söz edeceğiz.

Joseph Giebenrath'ın oğlu Hans Giebenrath, kusuz yetenekli bir çocuktı; okuldaki öbür öğrenciler arasında onun nasıl incelikli davrandığını, kendini onlardan nasıl soyutlamaya çalıştığını görmek yeterdi bunu anlamaya. Kara Ormanlar'daki bu küçük kasabadan genellikle Hans gibileri pek çıkmazdı; şimdiye kadar burada doğup büyümüş tek kişi yoktu ki, gözleri kendi daracık çevresinden biraz ileriye görebilmiş, başardığı işlerle kasabanın biraz dışında yankı uyandırmış olsun. Ciddi bakışlarını, bir zekâ ifadesi taşıyan yüzünü, yürüyüşündeki incelik ve soyluluğu kimbilir nereden almıştı Hans! Annesinden mi yoksa? Öyle dikkati çeken bir kadın değildi annesi; öleli yıllar olmuş, sağlığında ise başını hasta-

lıktan alamamış, gam ve kasvet içinde yaşayıp gitmişti. Ne var ki, sözünü ettiğimiz özellikler Hans'a babasından da geçmiş olamazdı. Kısacası, sekiz-dokuz yüzyıllık geçmişinde az çok becerikli, elinden iş gelir pek çok insan yetiştirmiş, ama gerçekten yetenek sahibi ya da dâhi denebilecek bir kişiyi bağrından çıkaramamış bu eski kuytu kasabadan nasıl olduysa Tanrı özel lütfunu esirgememişti.

Çağdaş bir araştırmacı, hastalıklı anneyi ve Giebrathların hayli eski bir aile olduğunu göz önünde bulundurarak, böylesine yüksek bir zekâ düzeyini soysuzlaşma belirtisi olarak değerlendirebilirdi belki. Ama bu tür araştırmacıları sinesinde barındırmadığı için kasaba alabildiğine mutluymuştu. Memur ve öğretmenler arasında yalnızca genç ve biraz uyanık kimseler, okudukları gazetelerden "çağdaş insan"ın varlığı konusunda pek de güvenilir sayılamayacak bilgilere sahipti. Zerdüşt'ün konuşmaları bilinmeden de bu kasabada hâlâ yaşanabiliyor, ilim ve irfan sahibi olunabiliyor, sağlam temellere dayanan mutlu evlilikler kurulabiliyordu; kasabada hayat tümüyle modası geçmiş bir tarzda sürdürülmekteydi. Son yirmi yılda pek çoğu esnafıktan fabrikatörlüğe yükselmiş işi tıkırında varlıklı kişiler, memur sınıfından kimselerle karşılaştıkça şapkalarını çıkarıp onları selamlıyor, ayrıca onlarla dostluk kurmaya önem veriyor ama kendi aralarında sefil dilenciler ve kâtip bozuntuları diyerek onları aşağılamaktan da geri kalmıyorlardı. Gelgelelim, işin tuhafı yine de oğullarını okutup memur yapmaya can atıyordu hepsi. Ama ne yazık ki, bu istekleri hiçbir zaman gerçekleştirmeyen bir düş olarak kalıyor, sevgili oğulcukları çokluk Latince okulunu bile ıkına sıkına, ikide bir sınıfta kalarak zar zor bitirebiliyordu.

Hans'ın üstün yeteneği konusunda kuşkuyla yer yoktu asla; okuldaki öğretmenler, okulun müdürü, konu komşu, kasabanın rahibi, öğrenci arkadaşları, herkes Hans'ın

zeki bir çocuk olduğunu, kısaca sıradan bir öğrenci sayılamayacağını kabul etmekteydi. Dolayısıyla, Hans'ı nasıl bir geleceğin beklediği ortadaydı, önceden belli bir şeydi bu, çünkü Schwaben topraklarında varlıklı ailelere mensup yetenekli çocukların izleyeceği bir tek yol vardı ve daracık bir yoldu bu: devlet yatılı sınavını verip manastır okuluna, oradan da Tübingen'deki yüksekokula gitmek ve burayı bitirdikten sonra ya rahipler ya da öğretmenler topluluğu arasına karışmak. Her yıl ülkenin dört bir yanından gelen otuz-kırk çocuk bu sessiz ve güvenilir yolu izliyor, konfirmasyon törenini¹ geride bırakıp kilise cemaati içine yeni kabul edilen, ders çalışmaktan canı çıkmış çelimsiz oğlanlar Maulbronn Manastırı'ndaki yatılı okulda devlet hesabına okuyup klasik dillerin çeşitli dallarında öğrenim görüyor, sekiz-dokuz yıl gibi bir sürenin ardından yaşamlarının çokluk daha uzun ikinci dönemine adım atıyor, devletten gördükleri nimetlerin karşılığını yine devlet hizmetinde çalışarak ödüyorlardı.

Bir-iki hafta sonra yine bir "devlet yatılı sınavı" açılacaktı. Devletin her yıl ülkede filizlenip boy veren zekâ çiçekleri arasından en güzellerini seçip aldığı bu büyük insan kıyımının işte böyleydi adı ve bu kıyım süresince pek çok ailenin göğüs geçirişinde, dua ve yakarışında, sınavın yapıldığı başkent olurdu hep.

Hans Giebenrath, kasabanın o eziyetli yarışmaya yollamayışını düşündüğü tek adaydı. Bu hayli onurlandıracıydı Hans için; ama böyle bir şeyin bedava kazanıldığı da söylenemezdi. Okulda öğleden sonra saat dörde kadar süren normal dersleri müdürün verdiği özel Yunanca

1. Protestan kilisesinde XVI. yüzyılın ortalarından bu yana 13-16 yaşları arasındaki gençlerin dinsel bilgilerde belli bir hazırlık ve sınavdan sonra tam üyeler olarak kilise cemaati içine kabul törenine konfirmasyon, konfirmasyon adaylarına da konfirmand denmektedir. (Ç.N.)

dersi izliyor, saat sekizde ise rahip efendi lütfedip Latince ve din dersinde Hans'ı sınava hazırlıyor, haftada iki kez de akşam yemeğinin ardından matematik öğretmeninin bir saatlik dersi bunlara ekleniyordu. Yunanca'da kuraldışı fiiller başta olmak üzere cümleleri birbirine bağlayan bir sürü edat üzerinde duruluyordu daha çok. Latince'de üslup konusu işlenerek açık seçik, az ve öz ifadeler üzerinde çalışılıyor, özellikle o bir yığın vezin ve ritim incelikleri öğreniliyor, matematikte ise karmaşık üçlü hesaplara ağırlık veriliyordu. Matematik öğretmenininki de bir belirttiğine göre, bu hesaplar ileride Hans'ı bekleyen hayat ve öğrenim için ilk bakışta değersiz görünse bile gerçekte çok önemliydi, hatta bazı temel derslerden daha önemliydi, çünkü matematik mantık yürütme yeteneğini geliştiren, duyguların etkisi altında kalmayan, başarıya götüren açık seçik bir düşünce sisteminin belkemiğiydi.

Ancak, zihinsel bakımdan aşırı yük altında kalmamak, örneğin düşünsel çalışmalar yüzünden ruhun ihmal edilip körelmesini önlemek için, Hans'ın her sabah okul başlamadan önce bir saat confirmasyon adaylarının sınıfındaki derslere de katılması zorunlu görülüyordu. Bu derste Brenz¹ Kateşizmi'ndeki² soru ve yanıtları ezberletip söyleterek confirmasyon adaylarının körpe ruhlarına, onları zinde tutacak dinsel yaşamın taze nefesi üflenmekteydi. Ama ne yazık ki, Hans derslerin ruhu canlı tutan etkisinin kendisine kadar ulaşmasını bizzat önlüyor, bu etkinin sağlayacağı yarar ve esenlikten kendisini bilerek yoksun bırakıyordu. Nasıl mı yapıyordu bunu? Kâğıt parçacıklarına Yunanca ve Latince sözcükler ya da

1. Johannes Brenz, (Schwaben 1499-Stuttgart 1570). Alman ilahiyatçısı. Önemli bir din kitabı olan *Confessio Wurtembergica*'nın ve İncil yorumlarının yazarıdır. (Ç.N.)

2. Hıristiyanlığın temellerini soru cevap şeklinde öğreten kısa ders kitabı. (Ç.N.)

gamer alıştırmaları çiziktirip kateşizm kitabının sayfaları arasına gizliyor, hemen bütün ders saatini bu dünyevi bilimler üzerinde çalışmakla geçiriyordu. Ne var ki, vicdanı pek de nasırlaşmış olmadığından sürekli tedirginlik duyuyor ve içten içe bir korku hissediyordu. Öğretmen kendisine doğru yaklaşmayagörsün, hele ismini söylemesin, ansızın irkiliyor, bir soruya cevap vermesi gerektiğinde alnında boncuk boncuk terler birikiyor, kalbi hızlı hızlı çarpmaya başlıyordu. Ama her zaman da kusursuz denecek kadar doğrudu verdiği cevaplar, Latince telaffuzuna da diyecek yoktu ve öğretmen özellikle buna önem vermekteydi.

Bir dersin bitip öbür dersin başladığı bütün gün boyunca biriken yazılacak, ezberlenecek, tekrar edilecek ve bir dahaki derse hazırlanacak ödevler ancak akşam geç vakitte evdeki lambanın aşına ışığında yapılabiliyordu. Sınıf öğretmenin Hans'ın üzerinde çok derin ve geliştirici bir etki göstereceğini söylediği, evdeki huzur havasının koruyucu kanatları altında ve sessizlik içinde yapılan bu çalışmalar, salı ve cumartesi geceleri genellikle yaklaşık saat ona, öbür günlerde ise on bir-on ikiye kadar sürüyor ama bazen daha da geç vakte kadar sürdüğü oluyordu. Hans'ın babası geceleri fazla gazyağı tüketildiği için zaman zaman kaşlarını çatsa da, oğlunun bu çalışmalarını hoşnutlukla karşılıyor, bunlardan gurur duyuyordu. Ayrıca, arada boş bir vakit de geçirdiğinde, yaşamımızın nihayet yedinci parçasını oluşturan pazar günlerinde, okulda fırsat bulunup okutulmamış yazarların eserlerini mutlaka okuması ve dilbilgisi konularını tazelemesi öğütlenmişti.

“Tabii, aşırıya kaçmadan, kesinlikle aşırıya kaçmadan! Haftada bir-iki defa şöyle çıkıp dolaşacak, gezeceksin. Bunun dünya kadar yararı dokunacak sana. Baktın ki hava güzel, yanına bir de kitap alabilirsin. Göreceksin,

açık havada ne kolay ders çalışabiliyor insan, ne kadar zevkle çalışıyor. Ama hepsinden önemlisi, cesaretini hiç kaybetmeyeceksin!”

Hans da cesaretini elden geldiğince kaybetmemeye çaba harcıyor, gezip tozarken de ders çalışmayı elden bırakmıyor, uyku sersemi bir yüz ve mor halkaların çevrelediği yorgun gözlerle ürkek ürkek, kendi halinde dolaşıp duruyordu.

Sınıf öğretmeni bir ara müdür beye, “Ne düşünüyorsunuz bizim Hans Giebenrath için?” diye sordu.

“Sanırım üstesinden gelecek. Çok akıllı bir çocuk; bir bakın şöyle, yüzünde nasıl manevi bir hava esiyor.”

Bu son hafta içinde Hans’ın yüzündeki manevi ifade daha da belirginleşmişti. O sevimli, narin, çocuksu simasında çukura gömülmüş, tedirgin gözler soluk bir ateşle yanıyordu, o düzgün alın yoğun bir zihinsel çalışmayı ele veren kırışıklıklarla örtülmüştü, zaten incecik olan kol ve eller Botticelli’yi anımsatan yorgun bir zarafetle vücudunun iki yanından aşağı sarkıyordu.

Artık tamamdı. Ertesi sabah Hans babasıyla Stuttgart’a gidip sınava girecek, Maulbronn Manastırı’nın kapısından içeri ayak atmaya layık biri olup olmadığını görecekti. Az önce vedalaşmak için müdür beye uğramıştı. Öğrencilerin genelde korkup çekindiği müdür, konuşmasının sonunda alabildiğine yumuşak bir dille, “Artık bu akşam çalışmazsın,” demişti. “Söz mü? Yarın tamamen zinde bir kafayla Stuttgart’ta olmalısın. Şimdi git bir saat daha gez dolaş şöyle, sonra eve dön, erkenden yatmaya bak. Gençler çok uyumalıdır çünkü.” İşiteceğinden korktuğu bir yığın öğüt yerine müdürden böyle yakınlık gördüğü için şaşırان Hans, okuldan ayrıldığında rahat bir nefes almıştı. Büyük ihlamur ağaçları sıcak ikinci güneşinde donuk donuk parlıyor, pazar yerindeki şıpır şıpır sesler çıkaran iki çeşme ışıltıyor, evlerin

eğri büğrü bir çizgi halinde uzayıp giden çatılarının üzerinden yakındaki çamlarla kaplı lacivert tepeler görülüyordu. Hans'a bir an öyle geldi ki, sanki bütün bunları görmeyeli hayli zaman olmuş, her şey bu arada olağanüstü bir güzelliğe ve çekiciliğe bürünmüştü. Başında bir ağrı hissediyordu ama nasılsa bugün sınav için ders çalışmak zorunda değildi. Acele etmeden, salına salına pazar yerinden yürüdü, eski belediye binasını geride bıraktı, Pazar Sokağı'nın içinden geçip bıçakçı dkknının nnden eski köprüye saptı. Burada bir süre elini kolunu sallayarak dolaştı, sonunda gidip köprünün korkuluğuna oturdu. Haftalar, hatta aylardır her gün dört kez buradan geçmiş, gözü ne gotik üsluptaki o küçük köprü kilisesini, ne ırmağı, ne savağı, ne su bendini ne de değirmeni görmüştü. İrmakta yzenlerin uzanıp yattığı çimenlere, söğüt ağaçlarıyla kaplı kıyıları bir göz atayım demeden yürüyüp gitmişti hep. İrmağın her iki tarafındaki bu sğtlk kıyılarda yan yana dizilmiş tabakhaneler görülüyordu. Sular bir gl gibi yeşildi buralarda ve durgundu, incecik söğüt dalları kıvrılıp bükülerek yukardan ta ırmağın içine kadar sarkıyordu.

O anda anımsadı Hans, bütün günü ya da günün yarısını burada geçirdiği çok olmuştu; sık sık buralarda yzmş, sulara dalıp çıkmış, oltayla balık tutup kayıkla dolaşmıştı. řu oltayla balık tutmak yok mu, tadına doyum olmazdı doğrusu! Hans pek çok şey gibi balık tutmayı da artık unutmuş, aklına getirmez olmuştu. Geçen yıl okuldaki sınavları dolayısıyla balık tutması yasaklandığı zaman iki gözü iki eşme ağlamıştı. Balık tutmak! Bütün o uzun okul yıllarında bundan daha çok hoşlandığı bir şey olmamıştı. Sğtlerin incecik gölgesinde durmak, yakındaki savaklardan dökülen suyun ağıltısı, derin ve durgun su! Ve ırmak üzerindeki ışık oyunu, uzun oltaya vuruluşu, bir balığın oltaya vuruluşu,

oltaya asılmanın verdiği heyecan, kuyruğunu oynatıp duran serincecik, tombul bir balığı elde tutmanın verdiği kendine özgü mutluluk!

Pek çok iri sazan çekmişti ırmaktan Hans, pek çok alabalık, barbunya, nefis yeşil sazan, güzelim renklerle bezenmiş pek çok golyan balığı çekmişti. Gözlerini suya dikti, bu yeşil ırmak köşesinin manzarası karşısında düşüncelere daldı, hüznüldü, o canım özgür, haşarı ve çocuksu sevinçlerin hayli gerilerde kaldığını hissetti. Akli başka yerlerde, elini cebine sokup bir ekmek parçası çıkardı, irili ufaklı yuvarlaklar yapıp suya attı, bunların nasıl ağır ağır suya gömüldüklerini, derken nasıl bir an gelip balıklara yakalandıklarını izledi. İlkin küçük balıklar seğirtip geldiler ilerden, küçük parçaları iştahla yiyip yuttular, büyüklerini ise doymak bilmeyen ağızlarıyla bir sağdan bir soldan vura vura önleri sıra itip götürdüler. Derken irice bir balık etrafı kollayıp sakınarak yaklaştı ağır ağır, koyu renk geniş sırtı suyun dibinden pek ayırt edilemiyordu; bir ekmek parçasının çevresinde dikkatle dolandıktan sonra ansızın açtı yuvarlak ağzını, ekmek topağını bir anda yutuverdi. Tembel tembel akan sudan nemli sıcak bir koku yükseliyor, aydınlık birkaç bulut ırmağın yeşil yüzünde belli belirsiz yansıyor. Değirmenden daire testerelerin iniltili sesleri geliyor, savaklardan akan serin suların derinden gelen uğultuları birbirine karışıyordu. Hans, kısa süre önce bir pazar günü yapılan confirmasyon törenini anımsadı. Törenin tam orta yerinde Yunanca bir fiilin çekimini zihninden geçirip belleğine iyice yerleştirmeye çalışırken yakalamıştı kendisini. Son zamanlarda bu çok sık başına gelmiş, kafasındaki düşünceler hep birbirine karışmıştı, okuldayken de önündeki dersi bırakıp gerilerde kalan ya da ilerde yapılacak bir derse gitmişti akli. Sınav için ne de güzel bir davranıştı doğrusu!

Hermann Hesse'nin kendi yaşamöyküsüyle de paralellikler taşıyan *Çarklar Arasında*'nın kahramanı Hans Giebenrath, Almanya'nın küçük bir kasabasında yaşamaktadır. İçedönük ama çok yetenekli bir genç olan Hans, devletin açtığı yatılı okul sınavına kasabadan gösterilebilecek tek adaydır. Sınavda başarılı olmasının ardından Hans'ı sıkı çalışma günleri bekler. Tek hedefi başarılı olmak, küçük düşmemek, ailesini ve çevresindekileri hayal kırıklığına uğratmamaktır. Oysa okulda tanıştığı Hermann, onun hayata bakışını, ileriye dönük planlarını değiştirir. Çünkü Hermann için hayat, ders çalışma üzerine kurulu değildir.

Hesse'nin, yaşadığı yüzyılın ilk yarısında geçerli eğitim sistemini eleştirdiği *Çarklar Arasında*, insanın, doğanın yarattığı haliyle hiçbir düzenin hüküm sürmediği bir cangıla benzediği düşüncesinden yola çıkıyor, okullarda verilen eğitimle doğal insanın belli sınırlar içinde zorla tutulmaya çalışılmasına karşı çıkıyor. Hesse'nin insancıl ve barışsever felsefesi, tüm eserlerinde olduğu gibi bu romanda da ön sırada yer alıyor.

